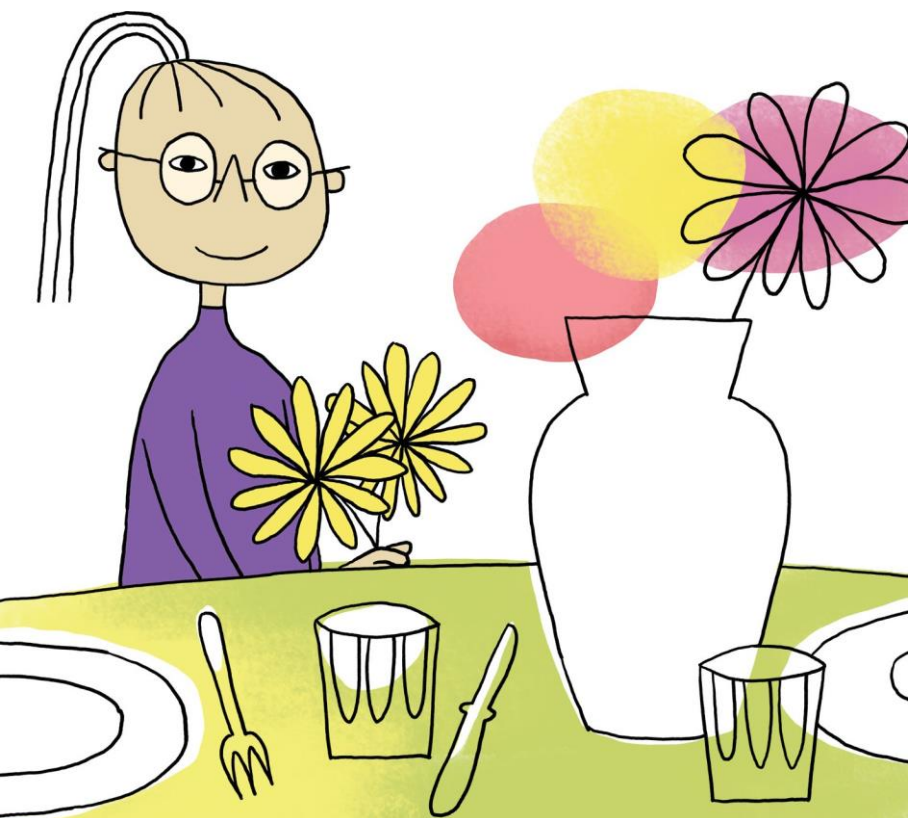

Bagádus

filmajda

"Det trygge huset" ja "Fuglekassa"

ÁLGGO

Filma li dagádum váj máná galggi oadtjot oanes ja álkkes tjielggidusáv mij hiehteguovdásj la. Oajvvesáhka la mánájda subtsastit sij li jasska hiehteguovdátjin, jut ælla aktu, ja mij la dáhpáduvvam ij la sijá vihke.

Ájnas la nágin jasska állessjattuga filmajt gæhttji máná siegen vuostasj bále. Mujttit ságastit vehi mij la filmaj sisadno ávddál gå dajt gæhttjahihtit. Ájnas la aj tjuovvolit gatjálvisájt ja dáhpádusájt maŋŋela. Tjielggi mánnáj jut gávnnuji moatte lágásj hiehteguovdátja, ja hiebada diedoijt guoskavasj hiehteguovdátjij. Mij la sæmme gájka hiehteguovdátjijn la da li jasska saje.

"FUGLEKASSA" (LÁDDEKÁSSA)

Dán filman giehttu ájnnašamos ságajt mánájda: Dáppe la dån jasska, dån illa aktu ja ij la duv vihke.

"DET TRYGGJE HUSET" (JASSKA GOAHTE)

Dán filman subtsasti vihtta máná ietjas vásádusájt gåktu la hiehteguovdátjin árrrot, ja gåktu lij sijdas jáhtet.

FILMA MÁHTTI ANEDUVVAT:

- Váj oadtju álkkes tjielggidusáv mij hiehteguovdásj la
- Gå pláni sisi jáhtet
- Jus mánná dábdđá náginav gut hiehteguovdátjin árru
- Jus galga hiehteguovdátja birra giehttot duola degu skávlån jali mánájgarden

Gatjálvisá ja vásstádusá galggi hiebaduvvat juohkka ájnna hiehteguovdátjij. Dála li nágin buojkulvisá:

Gávnnu gus stáhkamladnja juohkka hiehteguovdátjijn? *Ienemus hiehteguovdátjijn la stáhkamladnja.*

Oadtju gus agev sierra lanjáv allasis ja æddnájáhhtjáj? *Oadtju, ienemus hiehteguovdátjijn. Nágin hiehteguovdátjijn oadtju sierra gievkanav ja bádav. Ietjá hiehteguovdátjijn juogat gievkanav, bádav ja stábev dáj iehtjádij gudi dáppe árru.*

Árru gus sihke iedne ja áhtje hiehteguovdátjijn? *Gávnnuji hiehteguovdátja nissunijda ja álmmejda. Nissuna ja álmme e aktan áro hiehteguovdátjijn.*

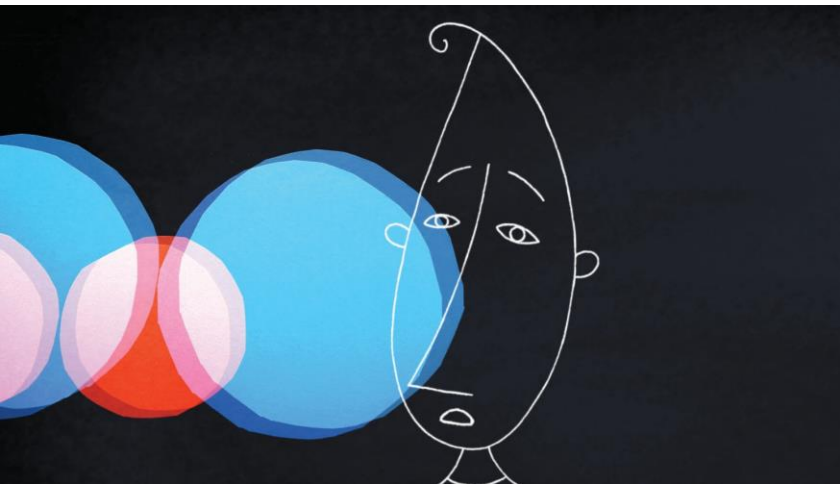
Bessi gus rádna guossáj boahdet? *Dav mierredi sij gudi hiehteguovdátjin barggi. Muhtijn soajttá la vejulasj, ietjá bále ij. Valla mánná bæssá rádnej guossáj mannat jus la jasska gájkajda.*

JASSKA GOAhte

Tjielggi gudi máhtti liehket lagámusá: áhttje, áhttjebielle, ieddne, iedne irgge, ieddnebielle, áhtje moarsse, oarbena, siesá, muohtá, æddnu, tjetje, áhko ja ádjá jnv., ja jut dá familja sebrulattja vas gulliji moatte lágásj familjajda.

Stuojmme goaden soajttá liehket æjgáda rijddali jali dárnu váj dinga smálláni. Muhttijn gæhhtjali máná suoddjit jali viehkedit suv gut tsábbmudallá. Ietjá bále máná balláji ja bádan viehki jali tjiehkádi. Muhttijn tjabu mánná viehket suv gut la moaren ja várálasj. Soajttá dan diehti váj iesj ij galga tsábbmudallat. Divna dá li dábálasj ássje mánájda hiehteguovdátjin.

Soajttá aj muhtema nav ráhton sijdas vuolggi váj e oattjo fáron gávniijt majt lidjin sihtat fárruj válldet. Soajttá liehket degu stáhkamdiŋnga jali ietjá diŋga ma jasskavuohťaj tjanáduvvi. Mánná soajttá ájádallá ednagav dán birra. Muhttijn bæssá máhttsat viedtjat ienebuv diŋgajs, ietjá bále hæhttu guhkijit vuorddet, ja muhttijn ij ávvánis besa dajt viedtjat.

Sij gudi hiehteguovdátjij báhti li moatte láhkáj dáhku jávsádam. Nágina hæhttují sijdasa guodet ráhton, madi iehtjáda bessi ájggá plánit. Agev la ájnas ájádallat mij la jasskamos sidjij gudi vuolggi. Sån gæssta báhtar ij galga diehtet gási vuolggá.

Máná hiehteguovdátjin dábdi ja váse di duov dáv, ja loahpe la áhtsálit ja iehttset goappátjijt æjgádjijt – vájku dal majt libá dahkam. Bessi aj áhtsálit oarbbenijt gæssta li vuolggám, jihpelahá, lanjáv, rádnajt, klássav, ráddnajt, áhpaddidjev jnv. Soajttá måråsti ja nievres oamedábdon, suttalussji – ja ihkap hihkali ruopptot dán nuppe álessjattugij gut la sijddaj báhtsám. Soajttá aj suhtti dán nuppe álessjattugij gen siegen li hiehteguovdátjin. Divna dá li állu dábálasj dábdo mánájda gudi hiehteguovdátjijt báhti.

Majt álessjattuga dahki ij la goassak máná vihke. Ájnas la mánnáj ságastit nágjin álessjattugijn gesi luohitet. Navti bæssá mánná vájves ájádusájt aktu guoddemis. Duola degu máhtá mánás gatjádijt: Majt jáhká lidji máhttet dahkat? Jáhká gus dat lij viehkedit? Valla vájku dal majt mánná ájádallá sán lij máhttet dahkat, de li agev álessjattugij dago ietjasa duogen.

«Jasska goahte» filman li duot dát sekvensa guolij ja rásjujn váj bessap ájádallat dan badjel majt vuojnnepe. Filman la aj gáhtto, de bessap jihpelaháj birra giehttot. Máná álu berusti álov juhtusij birra majt li sijddaj guodám, ja mij soajttá liehket viek lássát moaddásijda. Ájádalli mij jihpelij sjaddá, oadtju gus dat biebmajt ja le gus sán gut bátsij ládje jihpelij jnv.

Luodjom láhkáj de hiehteguovdátjin ij besa jihpelahájt adnet allergijja diehti, valla muhttijn máhttá hiehteguovdásj viehkedit váj gávnna nágjin ietjádav gut máhttá jihpelaháv gáhttit.

Gájka æjgáda máhtti riiddalit ja ij ájgás boahitet. Dat ij la várálasj. Valla jus tsábbmi, biejssti dingajt, javlli vastes bágojt nubbe nubbáj, vájvedi jali ballдали nubbe nuppev váj hádjáni jali balláji, de ij la buorre. De soajtti nágin máná balláji ja surri, ja de ij la buorre. De nágin máná aj soajttá balláji ja surri, ja ájádalli hæhttuji várjjalit iednev/áhtjev. Máná aj máhtti suhttat, jali hájen sjaddat, jali sihti iesj jallas dagojt dahkat, degu tsábbmet.

ÁJNAS NJUOLGADUSÁ HIEHTEGUOVDÁTJIN:

- Ale gávvi ja gávájt bieja internæhttaj ja sosiála medijájda Facebook, Snapchat, Twitter, Instagram jnv.
- Ale vuorkki gávájt hiehteguovdátjiss telefávnán
- Jáddi bájkkedievnastusájt telefávnán
- Ale aktasik subtsasta gudi árru hiehteguovdátjin

Guovdátjis guovdátjij málssu man guhkev bæssä árrót, valla ij aktak galga hæhttut ruopptot jáhtet juojddáj mij ij la jasska jali la várálasj. De oadtju viehkev gávnnot ietjá sajev gánná bæssä árrót. Muhttijn soajttá guhkev sjaddá vuorddet ávdvdál árromsajev gávnna, ietjá bále jáhtelit manná. Dán birra sjaddi állessjattuga dunji subtsastit.

Hiehteguovdásj galggá liehket jasska sadje gájkajda gudi dâppe árru, danen la ájnas jut dán i iehtjádijda giehto gudi dâppe árru. Hiehteguovdátjin árrót la ietjálágásj. Dâppe árru ietjá ulmutja, sihke állessjattuga ja máná, ja soajttá hájen sjaddá, suhttá jali moassjá gá agev li ulmutja ietjas birra. Ájnas la jut gæhttal iehtjádijt vieledit ja vuohkasit ulmutjahttá. Jus duv mielas la nágin ássje mij la lássát, de besa rádev ja viehkev gatjádít sijájs gudi hiehteguovdátjin barggi.

Hiehteguovdásj duv viehket váj besa joarkket skávlán/mánárgården. Nágin bále máná hæhttu skávláv/mánárgårdev málsot. Ietjá bále hæhttu hiehteguovdátjin liehket. Skávlámáná viehkev oadtju áhpadiddjes gut skávlåbargo ávdås vásstet. Dalága gá la jasska ja gárves, de galggá máná skávlåj mannat degu dábálattjat.

Dábálasj la mánná ájádallá sán la juojddá boasstot dahkam, ja danen ieddne jali áhttje suhttaba. Valla ij la goassak máná vihke gá álessjattuga tsábbmi, nihtodi jali vastes bágojt javlli. Moadda máná dán birra ájádalli, ja iehtjádijn la nievres oamedábdo jali allasis li suhttam gá dábdi, ájádalli jali dahki mav dahki, valla dat la agev álessjattugij ávdásvástáduš.

Dáv pdf:av máhtá dáppet viedtjat:
krisesenteret.bodo.kommune.no

